

ที่ กบ ๐๐๒๓.๓/ว ๒๓๐๕

ศาลากลางจังหวัดกระบี่
๙/๑๐ ถนนอุตรกิจ กบ ๘๑๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง การอบรมโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ (ยกเว้นเกาะลันตา) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
และนายกเทศมนตรีเมืองกระบี่

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนที่ ๓๓๖.๓/ว ๒๖๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนที่ ๓๓๖.๓/ว ๑๑๔๙

ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ มูลนิธิแพชทูเฮลท์ (P2H) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ จัดทำโครงการพัฒนาการเรียนรู้แบบ Electronic - Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖ โดยการอบรมโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ <http://cse-elearning.obec.go.th> นั้น

จังหวัดได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า กระทรวงศึกษาธิการแจ้งว่า เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จึงร่วมกับมูลนิธิแพชทูเฮลท์ (P2H) ดำเนินการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์ขึ้นใหม่เพื่อให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกสังกัดผ่านทางเว็บไซต์ <http://cse-elearning.ops.moe.go.th> และดำเนินการติดตั้งโปรแกรมบนหน้าเว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเรียบร้อยแล้ว จังหวัดจึงแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ให้ครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจเข้าเรียนรู้หลักสูตรดังกล่าว โดยผู้ที่เข้าเรียนครบ ๘ หน่วยการเรียนรู้ จะได้รับวุฒิบัตรเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาตนเองหรือวิชาชีพ โดยสมัครลงทะเบียนเรียนได้ที่หน้าเว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ <http://cse-elearning.ops.moe.go.th> โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ และให้อำเภอแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พิจารณาดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสาโรจน์ ไชยมาตร)

ท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐ ๗๕๖๑ ๑๘๙๙

5/2016/1

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๑๑๕๓

สํานักงานกลางจังหวัดกระบี่
เลขที่: ๕๒๖๕
วันที่: ๗ มิ.ย. ๒๕๖๔
เวลา:

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกระบี่
เลขที่: 003591
" ๗ มิ.ย. ๒๕๖๔"
วันที่:
เวลา:

๕ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง การอบรมโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๒๖๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓
สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการนิเทศการดำเนินงานเพศวิถีศึกษาสู่คุณภาพผู้เรียน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ มูลนิธิแพธทูเฮลท์ (P2H) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ จัดทำโครงการพัฒนาการเรียนรู้แบบ Electronic - Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖ โดยการอบรมโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ <http://cse-elearning.obec.go.th> นั้น

กระทรวงศึกษาธิการแจ้งว่า เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จึงร่วมกับมูลนิธิแพธทูเฮลท์ (P2H) ดำเนินการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์ ขึ้นใหม่เพื่อให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกสังกัด ผ่านทางเว็บไซต์ <http://cse-elearning.ops.moe.go.th> และดำเนินการติดตั้งโปรแกรมบนหน้าเว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเรียบร้อยแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ให้ครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจเข้าเรียนรู้หลักสูตรดังกล่าว โดยผู้ที่เข้าเรียนครบ ๘ หน่วยการเรียนรู้ จะได้รับวุฒิบัตรเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาตนเองหรือวิชาชีพ โดยสมัครลงทะเบียนเรียนได้ที่หน้าเว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือ <http://cse-elearning.ops.moe.go.th> โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และมอบหมายผู้รับผิดชอบนิเทศติดตามให้ครูนำความรู้เรื่องเพศวิถีศึกษาไปจัดการเรียนการสอนต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๑๒
โทรสาร ๐ ๒๒๕๑ ๙๐๒๑-๓ ต่อ ๒๑๘

OR CODE

“แนวทางการนิเทศการดำเนินงานเพศวิถึศึกษาสู่คุณภาพผู้เรียน”
ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท 0816.3/ว ๒๕ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน 2564

<http://cse-elearning.ops.moe.go.th>

ภาพที่ ๑ แนวทางการดำเนินงานเพศวิถีศึกษาสู่คุณภาพผู้เรียน

ส่วนที่ ๒

เพศวิถีศึกษาคืออะไร

เพศวิถีศึกษาคืออะไร

จาก “เพศ” สู่ “เพศวิถีศึกษา”

การเรียนรู้เกี่ยวกับ “เพศ” ปรากฏอยู่ในโปรแกรมการเรียนรู้และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการมาตลอด ในยุคเริ่มต้นการสอนเรื่องเพศมีเป้าหมายมุ่งเน้นไปในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นโรคร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในสมัยนั้น ต่อมาเป็น “ครอบครัวศึกษา” “ชีวิตและครอบครัว” ซึ่งช่วยขยายเนื้อหาจะครอบคลุมวิถีการปฏิบัติตัวของชายและหญิง การเตรียมตัวมีครอบครัว อนามัยเจริญพันธุ์ การคุมกำเนิด การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้ ยังเน้นการให้ความรู้ที่อยู่บนฐานคิดเรื่องการใช้ชีวิตทางเพศโดยยึดคุณค่าทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ของผู้หญิง หน้าที่และการมีครอบครัวระหว่างหญิงชาย

ในช่วงต่อมาการสอน “เพศศึกษา” หรือ Sex Education ก็จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านร่างกายของหญิงและชาย การคุมกำเนิด อนามัยเจริญพันธุ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (STIs) ช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ (ปี ๒๕๓๐-๒๕๕๐) เป็นสาเหตุให้มีคนตาย การถ่ายทอดเชื้อสู่เด็กทารกในครรภ์ และปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมและเกิดการยุติการตั้งครรภ์ไม่ปลอดภัย (ปี ๒๕๔๐-๒๕๕๐) การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาในระบบการศึกษาไทยจึงถูกตั้งคำถาม และเสนอให้มีการทบทวนปรับปรุงเนื้อหาให้ครอบคลุมวิถีชีวิตทางเพศของคนในแต่ละสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ตามสภาพบริบทของวิถีชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงสนับสนุนองค์การแพธ (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นมูลนิธิแพธทูเฮลท์ ในปี ๒๕๕๖) จัดทำหลักสูตรการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน หรือเพศวิถีศึกษา (CSE : Comprehensive Sexuality Education โดยอ้างอิงกรอบเนื้อหาการเรียนรู้เรื่องเพศจาก The Sexuality Information and Education Council of the United States: SIECUS หน่วยงานที่พัฒนาการเรียนการสอนเพศวิถีในสหรัฐอเมริกา) เพื่อให้โรงเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้จัดการเรียนรู้ในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับขั้นพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ ทั้งนี้ตลอดระยะเวลาการดำเนินการพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนลงในโครงสร้างหลักสูตรที่มีจำนวนชั่วโมงแน่นอนอยู่แล้ว โดยมีโรงเรียนบางส่วนนำไปจัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม และบูรณาการในหลาย ๆ วิชา อย่างไรก็ตามพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในนักเรียนที่ได้เรียนยังไม่เกิดทักษะชีวิต ที่จะทำให้มีความรับผิดชอบและป้องกันตัวเองจากผลกระทบในเรื่องเพศได้ ดังปรากฏในการวิจัยของ UNICEF ร่วมกับ สพฐ. และสถาบันวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล ปี ๒๕๕๗ (ศึกษาเพิ่มเติมจาก ลิงก์ที่ ๒ ในภาคผนวก) พบว่า ครูไม่ได้รับการอบรมเรื่องการสอนเพศวิถีศึกษา และสอนได้ไม่ครบ ๖ มิติของการเรียนรู้ ใช้รูปแบบวิธีการบรรยาย ซึ่งไม่มีกระบวนการสร้างเสริมทักษะชีวิต เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ คิด ตัดสินใจ ด้วยตัวเอง ส่งผลให้นักเรียนมีองค์ความรู้ที่ไม่ถูกต้อง (แม้จะเน้นการสอนแบบให้ความรู้) เช่น การคุมกำเนิด การใช้ความรุนแรงทางเพศ การขาดความตระหนักในการป้องกันตัวเองจากเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย หรือขาดมุมมองการส่งเสริมทัศนคติต่อความเท่าเทียมทางเพศ สิทธิทางเพศ

เพศวิถีศึกษา คือการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์และครอบคลุม Sexuality Education, Comprehensive Sexuality Education, และ Sexuality and Relationship Education ซึ่งมีขอบข่ายเนื้อหาที่เป็นการสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ครอบคลุมทุกด้าน ตั้งความหมายของ UNESCO ที่ให้ความหมายว่า เพศวิถีศึกษา คือ การเรียนการสอนหลักสูตรเพศวิถีศึกษา ทั้งในแง่ความนึกคิด อารมณ์ กายภาพ และสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และค่านิยมที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพ สุขภาวะ และศักดิ์ศรีอย่างสมบูรณ์ พัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมและความสัมพันธ์ทางเพศที่เคารพกันและกัน คำนึงถึงผลกระทบจากการตัดสินใจต่อสุขภาวะของตนเองและผู้อื่น อีกทั้งเข้าใจและสามารถปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างยั่งยืนและตลอดชีวิต (อ้างอิง แนวปฏิบัติสากลทางวิชาการ เรื่องเพศวิถีศึกษา, UNESCO ฉบับปรับปรุงตีพิมพ์ครั้งที่สอง ๒๐๑๘ (ศึกษาเพิ่มเติมจาก ลิงก์ที่ ๓ ในภาคผนวก) การจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์ ไม่ใช่การจัดการจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราวแล้วจบไป แต่จัดวางเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับช่วงวัย หรือนักเรียนแต่ละชั้นปี ครอบคลุมทั้ง ๖ มิติ ยึดหลักความเท่าเทียมทางเพศ เคารพศักยภาพและมุ่งมั่นการเสริมพลังเยาวชนให้เข้มแข็งได้ด้วยตนเอง ตามแนวทางการเคารพสิทธิมนุษยชน

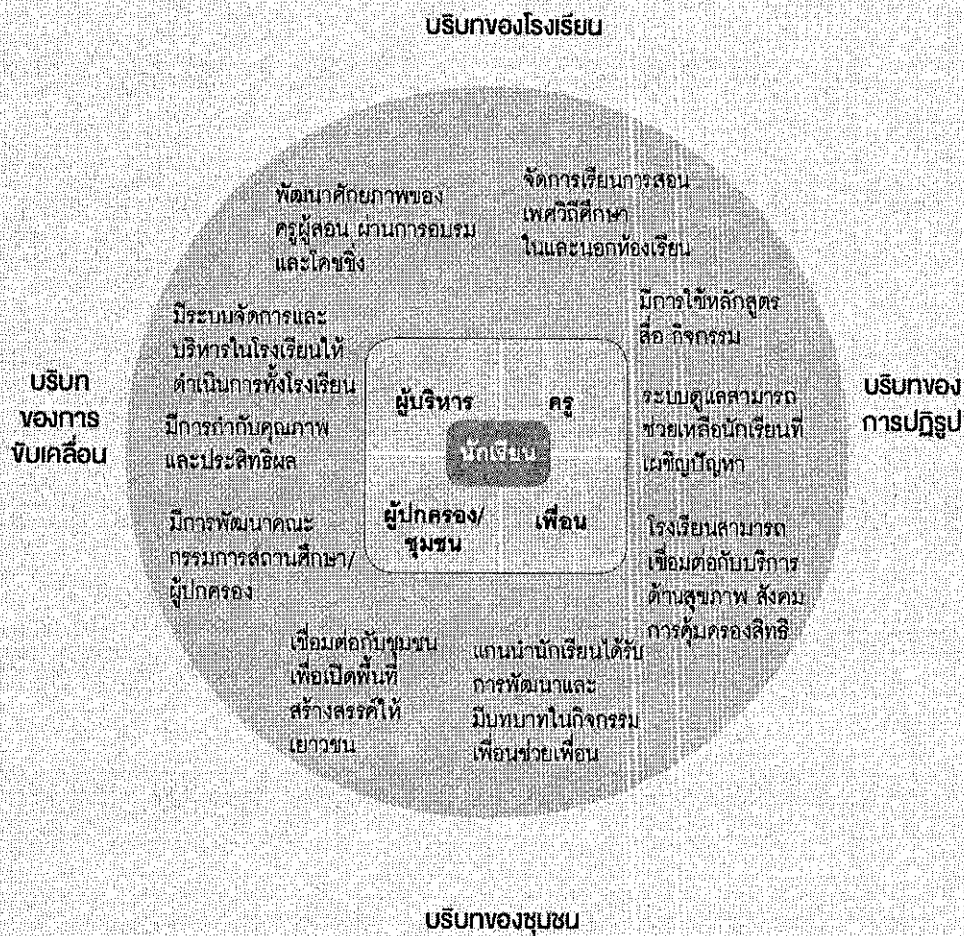
เพศวิถีศึกษาสำคัญและจำเป็นอย่างไร

ในสังคมโลกปัจจุบัน องค์ความรู้ต่าง ๆ ถูกพัฒนาและเผยแพร่ มีการทบทวนแง่มุมของความรู้ที่จะใช้เป็นแนวทางการพัฒนามนุษย์กว้างขวางขึ้น สังคมมีความหลากหลายของวิถีชีวิตผู้คน วัฒนธรรม การดำรงชีวิต ดังจะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับยุคสมัยในศตวรรษที่ ๒๑ บางวิชาหดหายไปและเพิ่มเติมในเรื่องที่จำเป็นกับชีวิตมากขึ้น การจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษามุ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง การเติบโตและพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยผู้เรียนจะต้องรับการพัฒนาให้มีทักษะชีวิต และสมรรถนะในการคิดวิเคราะห์ จัดการอารมณ์ การสื่อสาร การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อที่จะดำรงตนอยู่ได้ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรับผิดชอบ หรือมี “สุขภาวะทางเพศ” หมายถึง การมีความคิดเชิงบวกต่อเรื่องเพศและสัมพันธภาพทางเพศที่ปลอดภัย สามารถแสดงออกและตัดสินใจได้อย่างมีอิสระ โดยปราศจากการบังคับ การเลือกปฏิบัติและความรุนแรง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และมีความเคารพต่อเพศวิถีที่แตกต่างจากตน ดังนั้น กระบวนการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนรู้จักและภูมิใจในตัวตนทางเพศของตนเอง เข้าถึงข้อมูลที่รอบด้านในการดูแลสุขภาพทางเพศ วางแผนแก้ไขปัญหาและป้องกันผลกระทบหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้

ประเด็นสุขภาพทางเพศ เพศวิถี และอนามัยเจริญพันธุ์ ส่งผลกระทบและมีความสำคัญต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคตและการเจริญเติบโตและพัฒนาการของผู้เรียนที่เป็นเด็กและวัยรุ่นเอง และการเป็นพลเมืองของสังคมที่เข้มแข็ง เนื่องจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จะนำไปสู่การเกิดปัญหาสุขภาพและสุขภาวะทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม เช่น ตั้งครรภ์ไม่พร้อม การยุติการตั้งครรภ์ที่ไม่ปลอดภัย การติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้ความรุนแรงต่อกันในเรื่องเพศ หรือเด็กและเยาวชนที่เปราะบางก็ยิ่งทำให้ตกอยู่อันตรายและการถูกใช้ประโยชน์ทางเพศได้ง่ายขึ้น เช่น การถูกล่วงละเมิด ชักจูง ทว่านล้อมด้วยผลประโยชน์และสิ่งของตอบแทน

และการถูกละเมิดสิทธิหรือกลายเป็นเหยื่อของความรุนแรง เช่น ถูกใช้ความรุนแรงทั้งในรูปแบบของการถูกทำร้าย ล่วงเกินทางกาย การถูกละเมิดหรือข่มขืนทำให้อับอายในเรื่องเพศ การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวทางโซเชียลเน็ตเวิร์ก บังคับข่มขู่ให้ทำตามที่ต้องการจากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า (Bullying) เช่น ผู้ใหญ่ใกล้ตัว ครู ผู้ปกครองหรือญาติ คนแปลกหน้า เป็นต้น

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ความรุนแรง การละเมิดสิทธิทางเพศ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากรากเหง้าเชิงโครงสร้างทางวัฒนธรรมของสังคมที่บ่มเพาะหรือสั่งสมมา ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาในบางเรื่อง ในมุมมองเชิงวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องที่ทำให้ครูผู้สอนรู้สึกไม่สะดวกใจ อึดอัด จึงเป็นเรื่องท้าทายในการจัดการเรียนรู้ อย่างยิ่ง และไม่ได้หมายความว่า การเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าวนี้จะไม่จำเป็น อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่เพียงครูเท่านั้นที่จะ ทำให้การเรียนรู้เรื่องเพศเกิดขึ้น สภาพแวดล้อมและปัจจัยจากสภาพสังคมรอบตัวผู้เรียนก็มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคนที่จะต้องมีความมุ่งมั่นและจริงจัง กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ในตัวผู้เรียนได้จริง ครอบคลุมนักเรียนทุกคน ต้องมีการทำงานเชิงระบบและมีความร่วมมือทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ทั้งในชั่วโมงเรียน มีกิจกรรมหรือพื้นที่พัฒนาผู้เรียนที่สร้างสรรค์ การประสานทำงานกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเชื่อมต่อบริการสุขภาพ การให้คำปรึกษากรณีเฉพาะ หรือการส่งต่อหากต้องการความช่วยเหลือด้านสุขภาพทางเพศ สวัสดิการสังคม เป็นต้น ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และเชื่อมต่อความช่วยเหลือให้กับผู้เรียนในกรณีที่จำเป็นตามกรอบการทำงานทั้งระบบโรงเรียน (whole school approach) ดังภาพที่ ๒

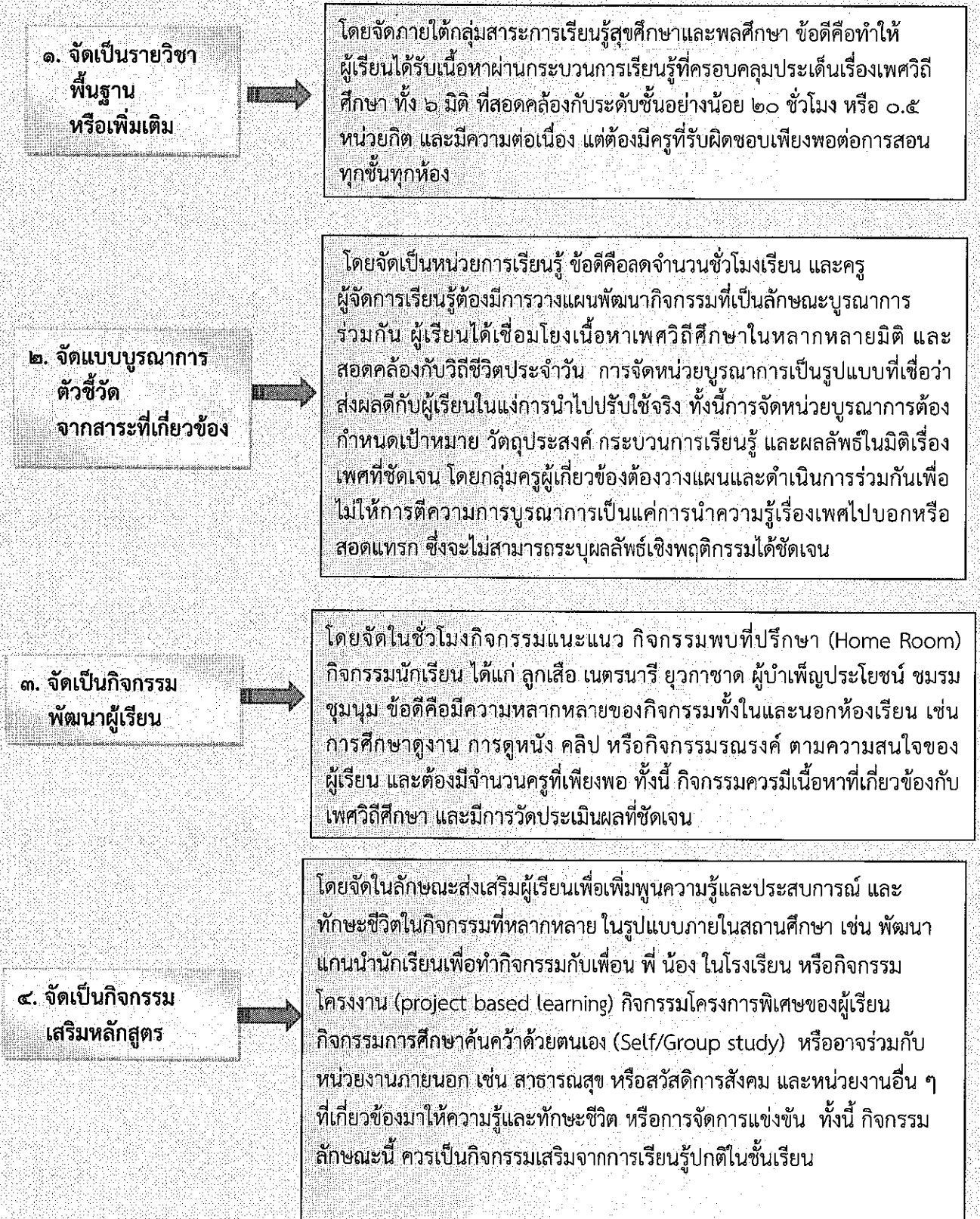

ภาพที่ ๒ กรอบการทำงานทั้งระบบโรงเรียน (whole school approach)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับเนื้อหาเพศวิถีศึกษาได้ในทุกสาระวิชา โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้จัดตั้งคณะกรรมการสังเคราะห์และปรับปรุงเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาแต่ละระดับชั้นและทุกสำนักพิมพ์ให้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับองค์ความรู้เพศวิถีศึกษาที่เป็นปัจจุบันตามมาตรฐานสากล ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ (ศึกษาเพิ่มเติมจาก ลิงก์ที่ ๔ ในภาคผนวก)

การจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา สามารถทำได้หลายรูปแบบโดยอิงตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับชั้น ทั้งนี้โรงเรียนโดยผู้บริหารและฝ่ายวิชาการ ต้องทำหน้าที่บริหารจัดการให้เกิดรูปแบบ การจัดชั่วโมงการเรียนรู้ โดยต้องคำนึงถึงบริบทด้านครูผู้สอน จำนวนชั้นเรียน ชั่วโมงเรียน ที่สำคัญคือ ต้องให้เกิดการเรียนรู้ครอบคลุม ๖ มิติ สำหรับนักเรียนทุกคนและทุกห้องเรียนได้เรียนแบบต่อเนื่องทุกระดับชั้น โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ขอบข่ายเนื้อหาเพศวิถีศึกษาตามมาตรฐาน และขอบข่ายที่วางไว้ ดังภาพที่ ๓

ภาพที่ ๓ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา

จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว หากต้องการให้เกิดการเรียนรู้ครอบคลุม ๖ มิติ สำหรับนักเรียนทุกคนและทุกห้องเรียนได้เรียนแบบต่อเนื่องทุกระดับชั้น การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่ ๑ จัดเป็นรายวิชาพื้นฐานหรือเพิ่มเติม และการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่ ๒ จัดแบบบูรณาการตัวชี้วัดจากสาระที่เกี่ยวข้องเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ สำหรับรูปแบบที่ ๓ จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนควรจัดให้กับผู้เรียนเพื่อเพิ่มเสริมเติมเต็มให้กับผู้เรียน โดยมีเนื้อหาเสริมจากรูปแบบที่ ๑ และ ๒ ส่วนรูปแบบที่ ๔ ควรจัดเป็นกิจกรรมพิเศษ

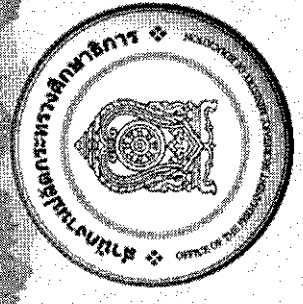
นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา ซึ่งมุ่งส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้ตนเอง เรียนรู้ที่จะสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม โดยมีสุขภาพทางเพศและคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถวิเคราะห์เท่าทัน สามารถเผชิญการจัดการดำเนินชีวิตอย่างรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ดังนั้น ในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาให้เกิดกับผู้เรียน ดังตารางที่ ๑

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเพศวิถีศึกษา	มุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต (Personal Skills)
๑. ความสามารถในการสื่อสาร	๑. เท่าทันการให้คุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวชี้นำพฤติกรรม
๒. ความสามารถในการคิด	เป้าหมายและการดำเนินชีวิต
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	๒. สามารถสื่อสาร รับฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกทั้งที่สอดคล้อง และแตกต่างกัน
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	๓. สามารถคิด วิเคราะห์ ต่อรอง และเลือกตัดสินใจ รวมทั้งรับผิดชอบผลจากการตัดสินใจของตน
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	๔. สามารถยืนยันและรักษาความเป็นตัวของตัวเองโดยเคารพในสิทธิของผู้อื่น
	๕. สามารถเผชิญและจัดการกับแรงกดดันจากเพื่อน สิ่งแวดล้อม และอคติทางเพศ
	๖. แสวงหาคำแนะนำ ความช่วยเหลือ การจำแนกแยกแยะ ข้อมูลที่ถูกต้องออกจากที่ไม่ถูกต้อง

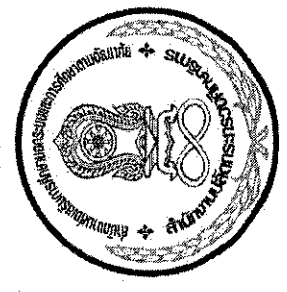
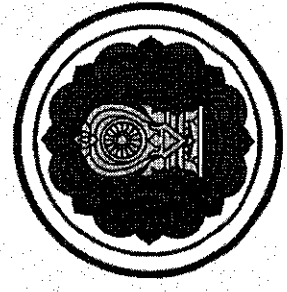
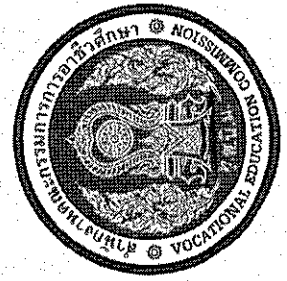
ตารางที่ ๑ แสดงสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเพศวิถีศึกษาและทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต (Personal Skills)

สสส
 สำนักงานกองทุนสนับสนุน
 การสร้างเสริมสุขภาพ

path2
 path2health foundation

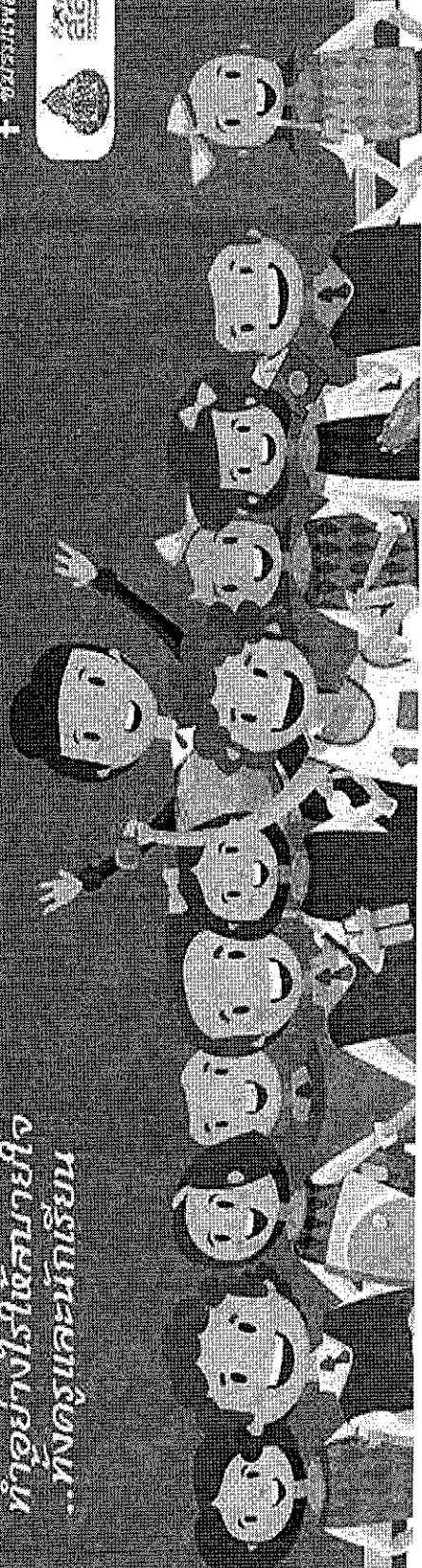

โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์

เมื่อต้องสอนแพรวตีศึกษา
สอนยังไง? สอนอะไร?
ทำอย่างไรได้สบายใจ
...ที่ครูคุณก็เรียน

หลักสูตรการสอนแพรวตีศึกษา

f อบรมเพื่อนครูทั่วประเทศ

เดิมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
ร่วมกับ สสส. และ P2H มีโครงการพัฒนาให้ศึกษาเป็นเทศก์และ
ครูให้มีความสามารถจัดการเรียนรู้แพรวตีศึกษาและทักษะชีวิต
ระบบออนไลน์ พัฒนาการเรียนรู้แบบ Electronic-learning

<http://cse-elearning.obec.go.th>

- อบรมทั้งหมด 73,908 คน
- เรียนจบแล้ว 37,727 คน
- เรียนยังไม่จบ 36,181 คน
- โรงเรียนทั้งหมด 29,871 โรงเรียน
- มีครูมาเรียน 17,236 โรงเรียน
- ยังไม่มีครูเรียน 12,635 โรงเรียน

(ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 64)

การประเมินผลโครงการ CSÉ-E-Learning

(กันยายน 2560 – มีนาคม 2563)

การพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้เพศวิศศึกษาอย่างทั่วถึงตามที่กำหนดใน พ.ร.บ.ยังมีช่องว่าง

- หลักสูตรเพศวิศศึกษาออนไลน์ ครอบคลุมเฉพาะครู สพฐ. แต่ไม่ครอบคลุมครูสังกัดอื่นๆ (เอกชน กศน. อาชีวะ อุดมศึกษา อื่นๆ)
- การรับรู้ พ.ร.บ.ฯ ของ รร. ยังไม่ทั่วถึง ยังมีการให้ผู้เรียนที่ติงครรภ้ออกจาก รร. ซึ่งมาจากทัศนคติของครูและผู้บริหาร
- ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเข้มข้น บุคลากรในโรงเรียน จำเป็นได้รับการพัฒนาให้เข้าใจและตระหนักถึงมิติของการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ของผู้เรียน
- ที่ผ่านมาการจัดการเรียนรู้เพศวิศศึกษาไม่ได้ทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก มีองค์ความรู้ และทักษะชีวิตที่เพียงพอในการดูแลวิถีพิเศษของตนเองให้ปลอดภัย

- พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศวิศศึกษาจากครูที่ผ่านการเรียนรู้ออนไลน์ทั้งแบบมีโค้ช หรือไม่มีโค้ช แสดงผลที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับ นักเรียนที่เรียนเพศวิศศึกษาจากครูที่ไม่ได้ผ่านการเรียนรู้แบบ E-learning ในโครงการ (และไม่ได้ผ่านการอบรมเรื่องเพศวิศศึกษามาก่อน) ในเกือบทุกระดับชั้น (ม. 1-6)

ที่มา: รายงานประเมินผลโครงการ E-Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูเพศวิศศึกษา โดย มูลนิธิแพชทูเฮลท์ 2563

เป้าหมาย

เพิ่มความเข้มแข็งของการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาของวัยรุ่น
ในสถานศึกษา

- ครูในสังกัด สพฐ. เอกชน อาชีวะ กศน. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักงานการศึกษา กทม. /เมืองพัทยา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ
ผ่าน E-Learning เพศวิถีศึกษา เพื่อจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาแก่นักเรียนใน
สถานศึกษาอย่างรอบด้านและเพียงพอ
- เพิ่มความเข้มแข็งให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ให้เข้าใจ
เรื่องสิทธิเด็ก การกีดกันเลือกปฏิบัติ และดูแลนักเรียนที่ตั้งครรภ์ให้สามารถ
ศึกษาต่อจนจบตามความต้องการ

โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนเพื่อพัฒนาศิลปะการเรียนรู้แบบออนไลน์

หลักสูตรการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศิลปะการเรียนรู้พัฒนาขึ้นสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศิลปะการเรียนรู้ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการทุกคน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในวงศารัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๕ และ ๖ และกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

ครูที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำชั่วโมงที่ได้เรียนรู้ไปบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพ หรือการทำวิทยฐานะได้

- แนะนำหลักสูตร
- ลงทะเบียน
- เข้าสู่ระบบ

<http://cse-elearning.ops.moe.go.th>

8 หน่วยการเรียนรู้หลัก

กระบวนการพัฒนา
สมรรถนะครูเพศวิศศึกษา

ครูลงทะเบียนเรียนโปรแกรม
การสอนเพศวิศศึกษาผ่าน PC,
Notebook, Smart phone
ระบบ Andriod, IOS ผ่าน
Firefox Chrome

Step 1 ใจทย์การเรียนรู้สถานการณ์ปัญหาที่ครู CSE
เผชิญหรือกังวลใจ

ใจทย์การเรียนรู้สำคัญของครู

- นำเสนอผ่านละคร มีตัว
เดินเรื่องหลักเป็น "ครูพิมพ์
ใจ" และครูอื่นในโรงเรียน
- สรุปเป็นผังภาพ สั้น ตรงตาม
วัตถุประสงค์ Info graphic
Flowchart video clip
- กิจกรรม active learning
- Full text เพื่อสำหรับ
Download
- Link แหล่งเรียนรู้อ่านเพิ่มเติม
- ทดสอบท้ายบท (สอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์ของหน่วย)

Step 2 เนื้อหาสำคัญ

Step 3 ทดสอบท้ายหน่วย

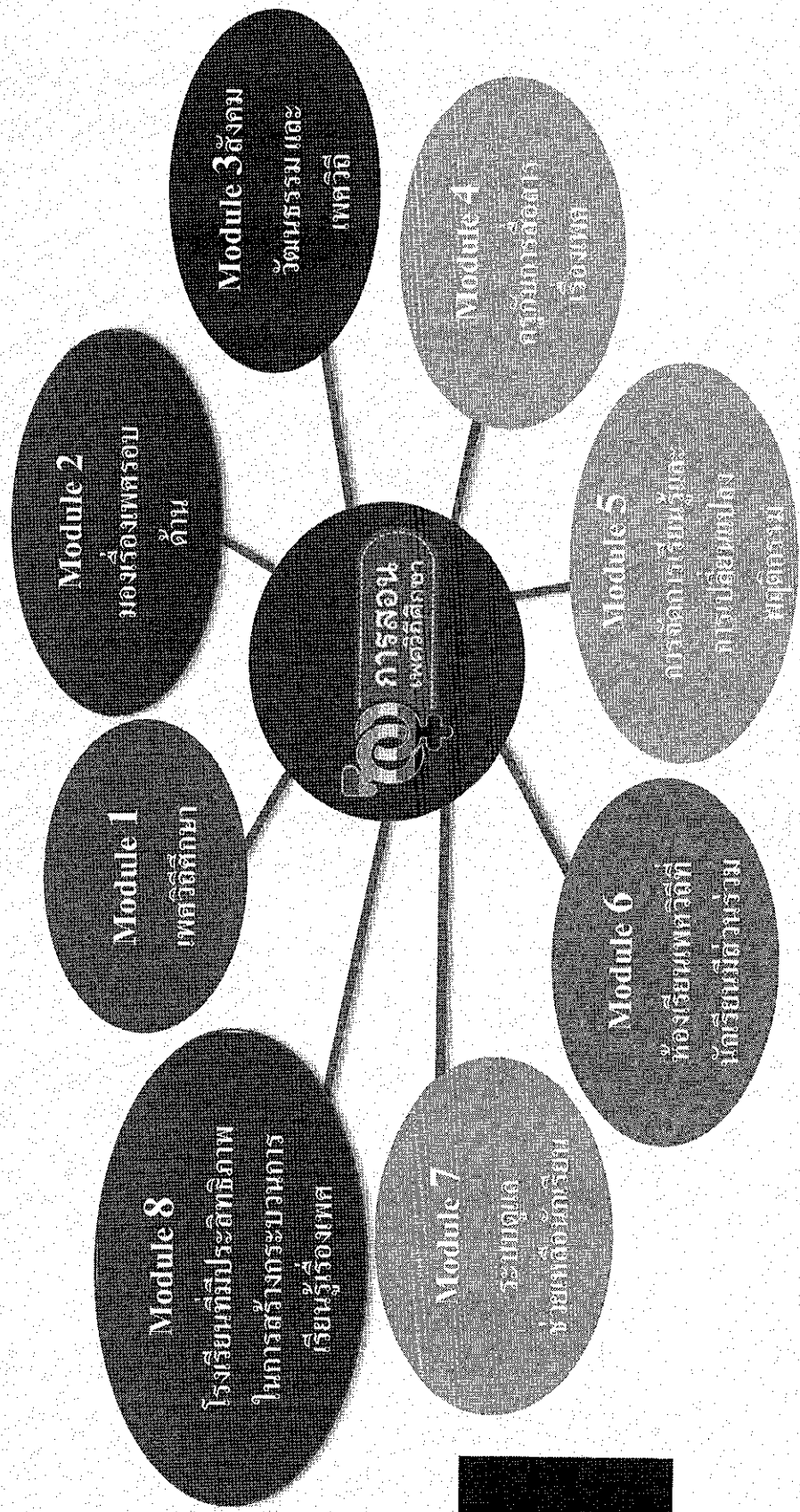
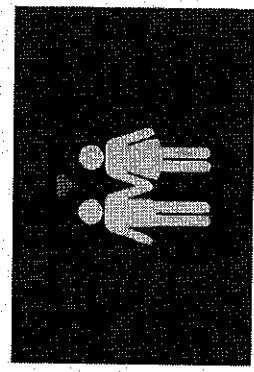
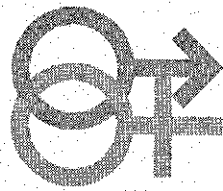

Pre-test Post-test

ส่งแผนการสอน

การเรียนรู้ 8 Module

โปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์ E-Learning

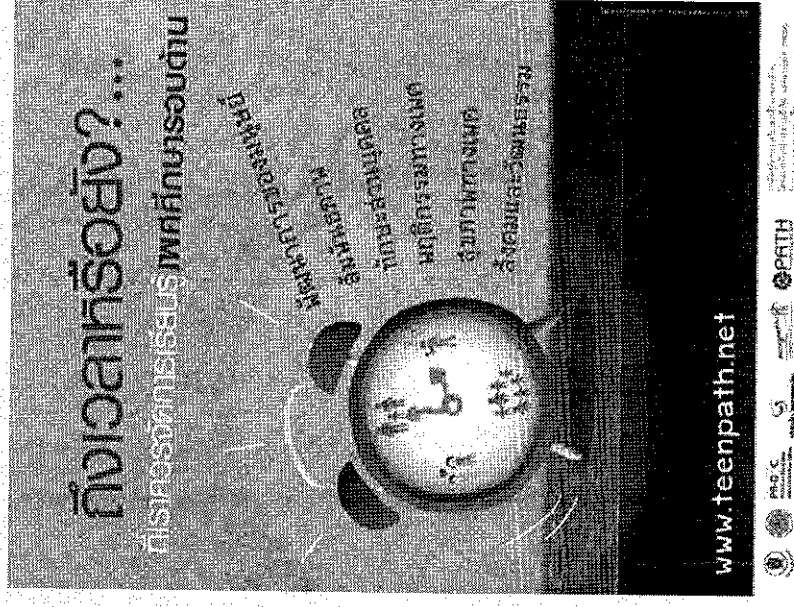
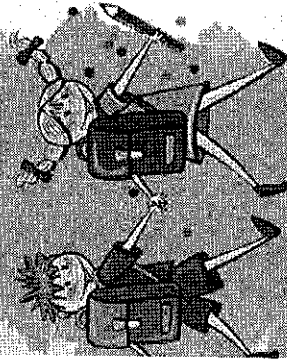

“เพศวิถีศึกษา” (Sexuality Education)

“เพศศึกษาครบด้าน” (Comprehensive Sexuality Education)

ประกอบด้วยแนวคิดหลัก 6 ด้าน:

1. พัฒนาการของมนุษย์ (Human Development)
2. สัมพันธภาพ (Relationships)
3. ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills)
4. พฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior)
5. สุขภาพทางเพศ (Sexual Health)
6. สังคมและวัฒนธรรม (Social and Culture)

แนวทางการให้การศึกษารื่อง “ชีวิตและครอบครัวศึกษา”, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๓ แต่:
A Comprehensive Sexuality Education, SIECUS, National Guidelines Task Force

กระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์
(Experiential Learning + 4As Model)

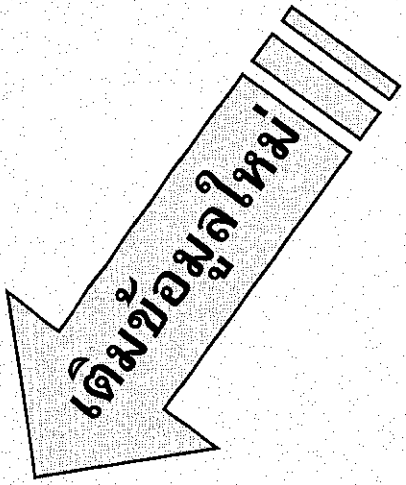
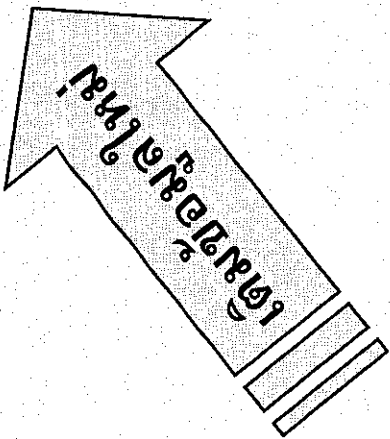
Do/Experience
ทำกิจกรรม/
ลงมือปฏิบัติจริง

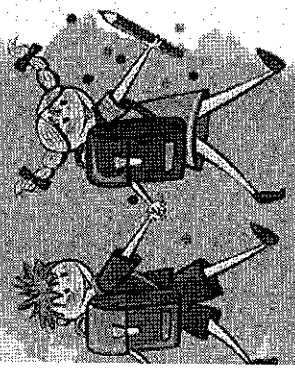
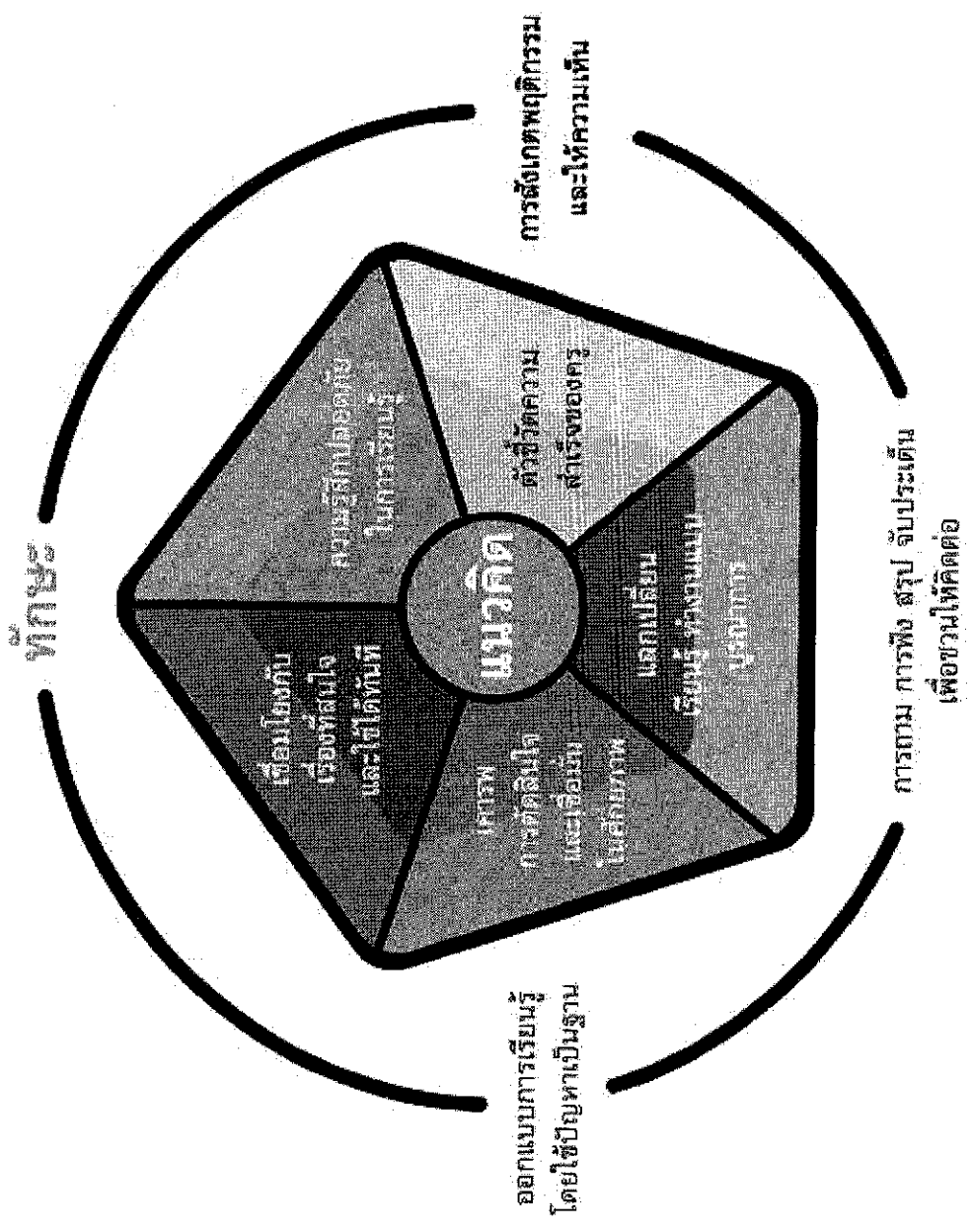
Apply
ประยุกต์ใช้

Reflect
สะท้อนสิ่งที่เรียนรู้

Analyze/Synthesize
คิด/วิเคราะห์/สังเคราะห์/สรุป

หลักการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

การสอบ
เพื่อคัดเลือก

ขบวนการเรียนรู้

ข้อมูลผู้ใช้งาน

ออกจากระบบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

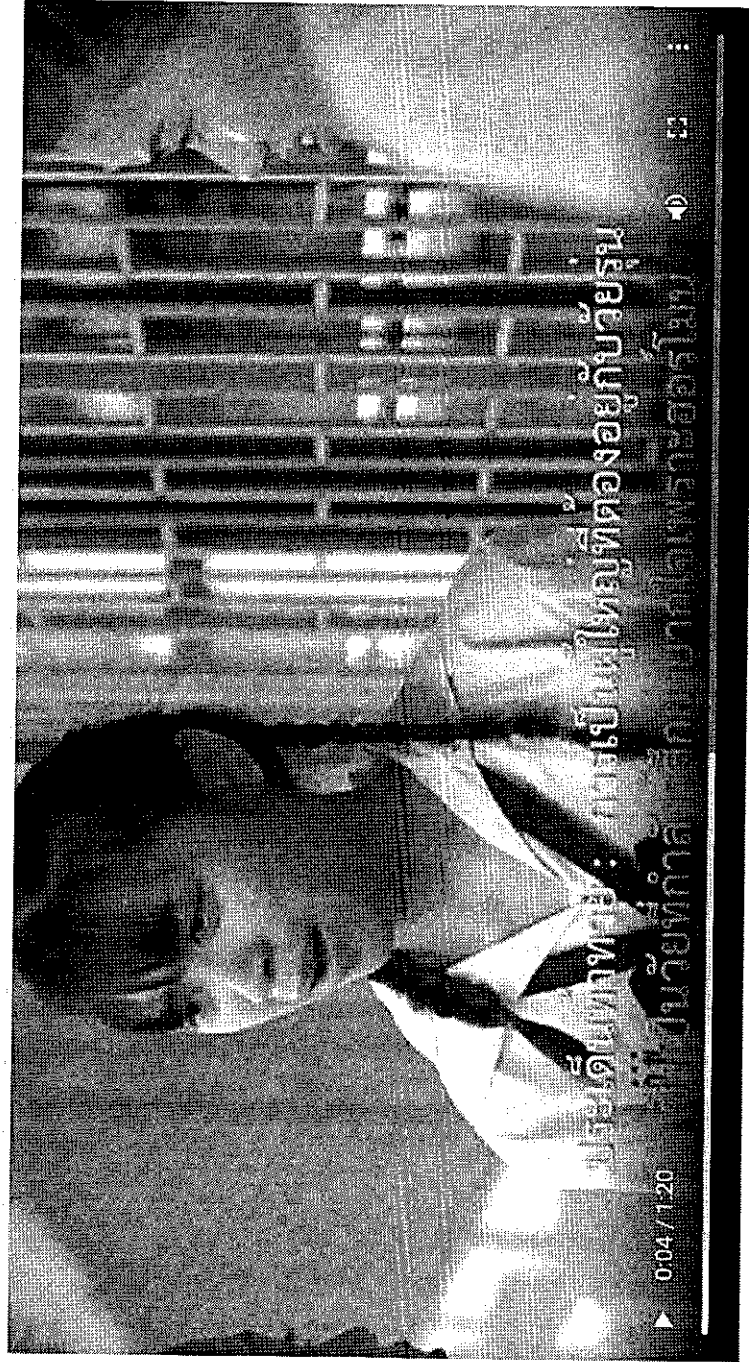
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน / การช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล

กลับไป

ถัดไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน / การช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล

- ⊙ VDO โจทย์การเรียนรู้
- ⊙ VDO การเผชิญปัญหา
- ⊙ กิจกรรมที่ 1
- ⊙ VDO ขั้นตอนการให้บริการปรึกษา
- ⊙ VDO เทคนิคการให้บริการปรึกษา
- ⊙ กิจกรรมที่ 2
- ⊙ หลักการช่วยเหลือกรณีตั้งครกกับวัยรุ่น
- ⊙ VDO การบริหารจัดการกรณีเลือกเรียนต่อ

THANK YOU

